

اسم نکره : به اسم هایی که برای شنونده ، ناآشنا و نامشخص باشند نکره می گویند.

مثال . رجلٌ : مردی ، یک مرد أشجارٌ : درختانی

نکته : هر اسمی که تنوین داشته باشد (به شرطی که اسم اشخاص مانند محمدٌ ، علیاً ، سعیدٌ و ... نباشد) نکره است.

اسم معرفه : به اسم هایی که بر شخص یا شیئی معینی دلالت دارند و نزد شنونده آشنا و مشخص باشند معرفه می گویند.
اسم های معرفه عبارتند از :

۱ . ضمیر (تمامی ضمایر منفصل مرفوعی و منفصل منصوبی و ضمایر متصل مرفوعی و متصل منصوبی و مجروری)

۲ . اسم موصول (موصول عام : مَنْ ، ما وموصول خاص : الذی ، التي ، اللذان اللذین ، اللتان ، اللتین ، الذین ، اللاتی ، اللواتی)

نکته : مَنْ و ما اگر استفهام یا شرط باشند نکره هستند .

۳ . اسم اشاره (هذا ، هذه ، هذان ، هذین ، هاتان ، هاتین ، ذلک ، تلک ، ذانک ، ذینک ، تانک ، تینک ، هولاء ، اولئک) (هنا ، هناك هنالك)

۴ . اسم علم : به کلماتی مانند : فاطمه ، محمد ، طهران ، البرز ، البدر... که بر شخص یا شیئی یا جای معینی دلالت دارند اسم علم گفته می شود .

۵ . معرفه به ال : هر اسمی که اول آن « ال » باشد . مانند : العلم ، الكتاب ، المدرسة و ...

۶ . معرفه به اضافه : هر گاه مضاف إليه معرفه باشد معرفه بودن را به کلمه ماقبل خود (مضاف) سرایت می دهد بنابراین به کلمه مضاف که بدین طریق معرفه شده ، معرفه به اضافه گفته می شود .

مثال : صديق معلم المدرسة فوق الشجرة

معرفه با اضافه ، معرفه «ضمیر» معرفه به اضافه ، معرفه به ال معرفه به اضافه ، معرفه به ال

نکته : ظرف (فوق ، تحت ، عند ، وراء ، أمام ...) اسمند پس معرفه و نکره دارند و معرفه یا تکره بودن آنها به کلمه بعد از آنها بستگی دارد .

مثال : عند صديق عند الصديق

نکره ، نکره معرفه ، معرفه

نکته : زمانی که دو اسم به هم اضافه شده باشند یعنی مضاف و مضاف إليه داشته باشیم اگر مضاف إليه معرفه باشد مضاف نیز معرفه می باشد و اگر مضاف إليه نکره باشد مضاف نیز نکره می باشد .

مثال : کتاب القصه کتاب قصه

معرفه نکره

نکته : گاهی چندین اسم به هم اضافه می شوند که در این صورت اگر مضاف إليه آخر معرفه باشد به تبعیت از آن همه مضاف های قبل از آن معرفه خواهند شد اما اگر مضاف إليه آخر نکره باشد ، همه مضاف های قبل از آن نکره خواهند شد .

باب مدرسة قرينا

مثال : القرآن عند كل قوم جديد

معرفه، معرفه، معرفه، مضاف إليه «معرفه»

نکره، نکره، مضاف إليه «نکره»

نکته : مضاف هیچگاه « ال و تنوین » نمی پذیرد .

علم ، ذواللام ،

((معارف شش بود مضمّر ، اضافه

موصول و اشاره))